

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

รายละเอียดในบทนี้จะกล่าวครอบคลุมถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย ขั้นตอนต่าง ๆ การวิเคราะห์ข้อมูล โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและศึกษานิเทศก์ที่มีต่อเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วยบุคคล 2 กลุ่ม รวม 465 คน ได้แก่
กลุ่มที่ 1 ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 427 คน ใช้ประชากรทั้งหมดในการวิจัย
กลุ่มที่ 2 ศึกษานิเทศก์เขต จำนวน 38 คน ใช้ประชากรทั้งหมดในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม ซึ่งมีรายละเอียดแบ่งออกเป็น 8 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้แบบตรวจสอบรายการ (check list)

ตอนที่ 2-7 เป็นคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและศึกษานิเทศก์ ต่อเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร 44 เกณฑ์ ใน 6 หมวด คือ งานวิชาการ งานกิจการนักเรียน งานธุรการ การเงิน และพัสดุ งานบุคลากร งานอาคารสถานที่ และสิ่งแวดล้อม และงานความสัมพันธ์กับชุมชน โดยให้แสดงความคิดเห็นใน 5 ประเด็น ดังนี้

ประเด็นแรก ให้แสดงความคิดเห็นว่า ข้อพิจารณาต่าง ๆ ที่ใช้ประจำเกณฑ์มาตรฐานแต่ละข้อ มีความสำคัญที่จะใช้เป็นเกณฑ์การพิจารณามาตรฐานโรงเรียนมากน้อยเพียงใด โดยเสนอความคิดเห็นเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) ซึ่งกำหนดค่าเป็นตัวเลข 4 ระดับ คือ มีความสำคัญมากที่สุด มีความสำคัญมาก มีความสำคัญน้อย และมีความสำคัญน้อยที่สุด

ประเด็นที่สอง เป็นคำถามแบบปลายเปิด ให้แสดงความคิดเห็นว่าเกณฑ์มาตรฐานหรือข้อพิจารณาข้อใด ที่เห็นว่าไม่มีความจำเป็นหรือไม่เหมาะสม ที่จะใช้เป็นเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนควรตัดออก พร้อมทั้งให้เหตุผล

ประเด็นที่สาม เป็นคำถามแบบปลายเปิด ให้แสดงความคิดเห็นว่าเกณฑ์มาตรฐานหรือข้อพิจารณาข้อใดที่ยังไม่มีในเกณฑ์มาตรฐานที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน และเห็นว่าควรเพิ่มเติมลงไปเพื่อให้เป็นเกณฑ์ที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้น พร้อมทั้งให้เหตุผล

ประเด็นที่สี่ เป็นคำถามแบบปลายเปิด ให้แสดงความคิดเห็นว่าเกณฑ์มาตรฐานหรือข้อพิจารณาที่มีอยู่แล้ว ข้อใดที่ควรปรับปรุงแก้ไข อย่างไร จึงจะทำให้เกณฑ์มาตรฐานสมบูรณ์ยิ่งขึ้น พร้อมทั้งให้เหตุผล

ประเด็นที่ห้า เป็นคำถามแบบปลายเปิด เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคที่พบในการนำเกณฑ์มาตรฐานไปใช้

ตอนที่ 8 เป็นคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นโดยสรุปในภาพรวม และข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัย ได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังแผนภูมิต่อไปนี้

การดำเนินการวิจัยในครั้งนี้มีขั้นตอนในการดำเนินงาน 5 ขั้นตอน คือ

ขั้นที่ 1 การกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย

ขั้นที่ 2 การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

ขั้นที่ 3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นที่ 5 สรุปผลและนำเสนอผลการวิจัย

ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 การกำหนดกรอบแนวความคิดในการวิจัย ขั้นนี้เป็นการรวบรวมข้อมูลเบื้องต้น ดำเนินการโดยการศึกษาค้นคว้าเอกสารและผลการวิจัยต่าง ๆ เพื่อประมวลเป็นความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับหลักการ แนวคิดในเรื่องคุณภาพการศึกษา การประเมินคุณภาพการศึกษา และเกณฑ์

มาตรฐานโรงเรียนในระดับประถมศึกษา สร้างกรอบแนวคิดในการวิจัยโดยนำคู่มือการประเมินเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียน และคู่มือการประเมินเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา ซึ่งจัดทำโดยหน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร มาใช้เป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือ

ขั้นที่ 2 การสร้างเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้จัดทำร่างเครื่องมือในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม แล้วนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อปรึกษาและขอคำแนะนำเมื่อได้ทำการปรับปรุงแก้ไขแล้ว ผู้วิจัยได้นำเครื่องมือไปทดลองใช้กับผู้บริหารโรงเรียนและศึกษานิเทศก์ จำนวน 10 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของถ้อยคำของข้อคำถามแต่ละข้อว่าคำถามนั้นใช้ถามวัดได้ตรงตามที่ต้องการวัดหรือไม่ ควรปรับปรุงแก้ไขอย่างไร จากนั้นนำคำวิจารณ์ต่าง ๆ กลับมาเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อขอคำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขอีกครั้ง ได้เครื่องมือสำหรับใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นที่ 3 การเก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการโดยผู้วิจัยนำหนังสือแนะนำและรับรองการทำวิทยานิพนธ์จากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เสนอต่อผู้อำนวยการสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการออกหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย จากนั้นผู้วิจัยได้ทำหนังสือถึงผู้บริหารโรงเรียนและศึกษานิเทศก์เขต เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยส่งแบบสอบถามด้วยตนเอง และใช้บริการทางไปรษณีย์

ผลการเก็บรวบรวมข้อมูล ปรากฏดังนี้

กลุ่มประชากร	แบบสอบถาม ทั้งหมด (ฉบับ)	ได้รับคืน (ฉบับ)	มีความสมบูรณ์นำมา วิเคราะห์ข้อมูล(ฉบับ)	คิดเป็น ร้อยละ
ผู้บริหารโรงเรียน	427	355	349	81.73
ศึกษานิเทศก์	38	30	28	73.68
รวม	465	385	377	81.08

ขั้นที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูล การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอนต่อไปนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้การแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ

ตอนที่ 2-7 การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนที่เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ใช้การแจกแจงความถี่ คำนวณหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วแปรผลค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นตามเกณฑ์ ดังนี้

- ค่าเฉลี่ย มีค่าระหว่าง 3.51 - 4.00 หมายถึง ข้อพิจารณานั้นมีความสำคัญมากที่สุด ซึ่งจะขาดเสียมิได้จะทำให้มาตรฐานเสียไป

- ค่าเฉลี่ย มีค่าระหว่าง 2.51 - 3.50 หมายถึง ข้อพิจารณานั้นมีความสำคัญมากซึ่งหากไม่มีแล้ว จะทำให้เกณฑ์มาตรฐานข้อนั้นขาดความสมบูรณ์เป็นอย่างมาก

- ค่าเฉลี่ย มีค่าระหว่าง 1.51 - 2.50 หมายถึง ข้อพิจารณานั้นมีความสำคัญน้อย ซึ่งหากไม่มีแล้ว จะทำให้เกณฑ์มาตรฐานข้อนั้นขาดความสมบูรณ์บางส่วนไป

- ค่าเฉลี่ย มีค่าระหว่าง 1.00 - 1.50 หมายถึง ข้อพิจารณานั้นมีความสำคัญน้อยที่สุด ซึ่งอาจไม่จำเป็นสำหรับใช้วัดมาตรฐานก็ได้

สำหรับส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของแต่ละคะแนนนำหน้าความคิดเห็นของข้อพิจารณานั้น ๆ จะแสดงถึงการกระจายของความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อความสำคัญของข้อพิจารณานั้นว่าแตกต่างกันมากน้อยเพียงใด ถ้าคะแนนนำหน้าของข้อพิจารณา มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสูง แสดงว่าความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อข้อพิจารณานั้นแตกต่างกันมาก แต่ถ้าค่าคะแนนนำหน้าของข้อพิจารณา มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานต่ำ แสดงว่าความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อข้อพิจารณานั้น ใกล้เคียงกันมาก

ในส่วนที่เป็นข้อคำถามปลายเปิด ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) นำมาแจกแจงความถี่ และนำเสนอข้อมูลตามลำดับความถี่

ตอนที่ 8 การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ ใช้การแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ และการวิเคราะห์เนื้อหา

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าร้อยละ (Percentage) คำนวณจากสูตร

$$\text{ค่าร้อยละของรายการใด} = \frac{\text{ความถี่ของรายการนั้น}}{\text{ความถี่ทั้งหมด}} \times 100$$

2. การแจกแจงความถี่ (Frequency distribution) หมายถึง การนำข้อมูลดิบที่รวบรวมได้มาจัดใหม่ให้เป็นระเบียบเป็นหมวดหมู่ เรียงจากค่าน้อยไปหาค่ามาก หรือค่ามากไปหาค่าน้อยก็ได้ เพื่อแสดงให้เห็นว่าข้อมูลแต่ละค่าหรือแต่ละกลุ่ม มีจำนวนซ้ำ ๆ กันกี่ครั้ง (มีความถี่เท่าใด) ซึ่งเป็นการจัดกระทำข้อมูล เพื่อให้เข้าใจในรายละเอียดและมองเห็นภาพรวมได้ง่ายขึ้น โดยการสร้างเป็นตารางแจกแจงความถี่เป็นรายละเอียดหรือกลุ่มคะแนน

3. ค่าเฉลี่ย (mean) คือ ค่าที่ใช้เป็นตัวแทนของข้อมูล หาได้โดยการนำข้อมูลทุกตัวมารวมกัน แล้วหารด้วยจำนวนข้อมูลทั้งหมด ใช้สูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum fx}{N}$$

เมื่อ \bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum fx$ แทน ผลรวมของข้อมูลทั้งหมด

N แทน จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

4. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) คำนวณจากสูตร

$$S.D. = \sqrt{\sum \frac{fx^2}{N} - \left(\frac{\sum fx}{N}\right)^2}$$

เมื่อ S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

f แทน ความถี่ของข้อมูล

X แทน ข้อมูล

N แทน จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

ขั้นที่ 5 หลังจากวิเคราะห์ข้อมูลแล้ว ผู้วิจัยจะนำผลการวิเคราะห์มาสรุป และนำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางประกอบความเรียง